

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	IBT-themaonderzoek constructieve veiligheid	TELEFOONNUMMER	+31621124608
DATUM	28-03-2023	E-MAILADRES	eric.vanderpluijm@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-390265605-10787	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Eric van der Pluijm	TEAM	BEI
		PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee
BIJLAGE	Eindrapportage beoordeling constructief dossier		

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

In 2022 hebben wij - vanuit de wettelijke rol als interbestuurlijk toezichthouder (IBT) - bij een representatieve steekproef onder zes Utrechtse gemeenten onderzocht hoe het onderwerp constructieve veiligheid bij gemeenten in het beleidsproces en in de praktijk van vergunningverlening en bouwtoezicht is geborgd. Het onderzoek richtte zich op de beoordeling van 12 bouwdoSSIERS. Op basis van deze doSSIERS is door een extern bureau beoordeeld in hoeverre de gemeenten de constructieve veiligheid borgen in de fase van vergunningverlening en tijdens de realisatiefase (bouwtoezicht).

Bij de toetsing van de doSSIERS zijn geen noemenswaardige onvolkomenheden geconstateerd. In de constructieve doSSIERS zijn de gegevens en bescheiden aanwezig die wettelijk vereist zijn. De gemeentelijke toetsingen van vergunningaanvragen op constructieve veiligheid zijn op een redelijk niveau, deels door inzet interne deskundigen, deels door inkoop van toetscapaciteit van adviesbureaus. Het gemeentelijke bouwtoezicht wordt niet altijd aantoonbaar optimaal uitgevoerd. Oorzaak hiervoor is mogelijk capaciteitsgebrek of beleid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) waarin dit niet wordt gefaciliteerd of geëist. Hier is ruimte voor verbetering.

Inleiding:

Wij houden interbestuurlijk toezicht op onder meer de taakuitvoering van gemeenten op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Hoe wij invulling geven aan IBT is opgenomen in het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht provincie Utrecht 2021-2024. In de IBT Uitvoeringsagenda 2022 is het themaonderzoek Constructieve veiligheid opgevoerd als uit te voeren onderzoek in het tweede en derde kwartaal 2022.

Van de zes onderzochte gemeenten zijn de vergunnings-, toezicht- en handavingsdoSSIERS gecontroleerd. Onderzocht is of de gemeenten bij de behandeling van aanvragen om omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen ('bouwvergunning') de constructieve toetsing voldoende hebben uitgevoerd. Ook is onderzocht hoe het bouwtoezicht tijdens de realisatiefase van de bouwplannen is uitgevoerd, specifiek voor het onderdeel constructieve veiligheid. Voor dit onderzoek is een deskundig ingenieursbureau ingehuurd, dat onafhankelijke

beoordelingen uitvoert over technische bouwkwaliteit van bouwwerken, inclusief controles op het voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

Toelichting

Conclusies en aanbevelingen

In het eindrapport van het externe bureau zijn op basis van de beoordeelde bouwdoSSIERS conclusies en aanbevelingen opgenomen.

Ten aanzien van de vergunningendossiers wordt in positieve zin geconcludeerd dat de vergunningendossiers doorgaans redelijk op orde zijn. Geconstateerde tekortkomingen zijn onder andere het ontbreken van bepaalde technische informatie en waarmerken op tekeningen en berekeningen. Soms worden bouwplannen volgens het gemeentelijke VTH-beleidsplan te summier getoetst. Daarnaast blijkt dat onduidelijk is wie binnen de onderzochte gemeenten verantwoordelijk is voor de documentenstroom in het kader van vergunningverlening en bouwplantoetsing, vooral als er opmerkingen geplaatst worden en tijdig reactie verwacht wordt.

De bouwinspecties kunnen bij vier van de zes onderzochte gemeenten in kwalitatieve en kwantitatieve zin beter uitgevoerd worden ten opzichte van de eigen VTH-beleidsplannen. Het ontbreekt in die gevallen aan complete verslaglegging omdat bijvoorbeeld foto's met bijbehorende opmerkingen van de uitgevoerde bouwinspectie ontbreken, waardoor de beschikbare inspectierapportages niet als naslagwerk kunnen fungeren. Als er wel opmerkingen worden gemaakt dan ontbreekt het aan de vastlegging van de reactie of aanpassing. Vastlegging van goed uitgevoerde bouwonderdelen ontbreekt eveneens (de vermelding dat iets goed is uitgevoerd geeft achteraf geen twijfels). We gaan met de gemeenten de dialoog aan om de kwaliteit van gemeentelijke bouwplantoetsing en bouwtoezicht te verbeteren.

Bij de al gerealiseerde bouwwerken zijn geen ernstige gebreken geconstateerd door het externe adviesbureau. De provincie heeft er daarom vertrouwen in dat ontwerpen van bouwplannen ook daadwerkelijk voldoen aan de constructieve eisen.

Naar aanleiding van de conclusies worden in het rapport aanbevelingen gedaan ter verbetering van werkafspraken binnen de gemeentelijke organisatie en met ingehuurde partijen. Ook wordt aanbevolen de projectadministratie te verbeteren met betrekking tot vergunningverlening en bouwtoezicht. Verbetering is nodig bij het vastleggen van de status en authenticiteit van bouwgegevens en het zorgvuldig documenteren van hoeveelheid en resultaten van bouwinspecties.

De individuele resultaten van elk dossieronderzoek hebben wij toegestuurd aan de gemeenten waar het onderzoek plaatsvond. De gemeenten hebben de gelegenheid gekregen te reageren op de resultaten. De algemene conclusies en aanbevelingen zijn toegelicht en besproken in een bijeenkomst van de klankbordgroep, die speciaal voor dit themaonderzoek is ingesteld.

Vervolprocedure/ voortgang:

De namen van de gemeenten waar wij het onderzoek uitvoerden zijn in het eindrapport niet vermeld (geen "naming and shaming"). Het geanonimiseerde eindrapport sturen we naar alle Utrechtse gemeenten, zodat de gemeenten hun voordeel kunnen doen met de conclusies en aanbevelingen in het rapport door deze over te nemen in de processen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit is in lijn met de actielijn 'Beter leren via toezicht' van de landelijke Agenda Toekomst van het Interbestuurlijk Toezicht (ATT).

In de begeleidende brief aan de gemeenten vermelden wij dat we ervan uitgaan dat de gemeenten de aanbevelingen zoals vermeld in het rapport ter harte nemen. Wij vragen de gemeenten om ons voor 31 december 2023 actief een terugkoppeling te geven over de implementatie van de aanbevelingen. Als blijkt dat gemeenten niet voor einde 2023 reageren of geen blijk geven van verbeteringen, dan gaan we in overleg met deze gemeenten om te stimuleren dat zij de aanbevelingen alsnog verwerken in de beleidscyclus voor vergunningverlening en handhaving.

Ook sturen we het eindrapport ter informatie aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, zoals we eerder ook deden met het IBT-rapport over brandveiligheid bij zorginstellingen. Dit vanwege de stelselverantwoordelijkheid van de minister voor de wet- en regelgeving voor bouwen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen